

دچار خودشیفتگی فرهنگی شده‌ایم

در نشستی که با حضور جمعی از استادان دانشگاه‌های ایران در نمایشگاه کتاب تهران برگزار شد، به دلایل کتاب نخواندن در ایران پرداخته شد.

در نشستی که با حضور جمعی از استادان دانشگاه‌های ایران در نمایشگاه کتاب تهران برگزار شد، به دلایل کتاب نخواندن در ایران پرداخته شد.

به گزارش خبرنگار خبرگزاری دانشجویان ایران (ایسنا)، امروز 25 اردیبهشت‌ماه نشستی با عنوان «بررسی تجربیات کشورهای موفق در زمینه‌ی ترویج کتاب و کتاب‌خوانی» در سرای اهل قلم ناشران دانشگاهی به همت انجمن فرهنگی ناشران دانشگاهی و انتشارات جهاد دانشگاهی برگزار شد. در این نشست، تعدادی از استادان دانشگاه در رابطه با پایین بودن سرانه مطالعه در ایران سخنرانی کردند.

در بخشی از این نشست، داریوش مطلبی - استاد گروه علوم تربیتی دانشگاه آزاد اسلامی - با اشاره به برخی دلایل کتاب‌خوانی مردم ایران، اظهار کرد: واقعیت این است که در کشور ما، دانایی یک ارزش محسوب نمی‌شود، دانایی فقط زمانی یک ارزش محسوب می‌شود که سایر جنبه‌های زندگی در آن جامعه، ارزشمند باشد.

وی ادامه داد: ما سال‌هاست درباره‌ی اهمیت مطالعه صحبت می‌کنیم ولی شرایط مان هر روز بدتر از سال قبل می‌شود، به‌طور نمونه روزگاری میانگین شمارگان کتاب چهارهزار عنوان بود؛ اما حالا میانگین شمارگان کتاب به 700 نسخه رسیده است. البته در پشت جلد، شمارگان کتاب‌ها 1100 نسخه عنوان می‌شود، اما این عدد واقعی نیست.

مطلبی اضافه کرد: متأسفانه در کشور ما، فرهنگ مطالعه در حال از بین رفتن است که یکی از بزرگ‌ترین علت‌های آن به نظام آموزشی برمی‌گردد.

در ادامه این نشست، صدیقه محمدی اسماعیل - استادیار علم اطلاعات و دانش‌شناسی دانشگاه آزاد اسلامی - با بیان این‌که یکی از دغدغه‌های امروز ما جهانی شدن در فرهنگ، سیاست، اقتصاد و سایر شمول اجتماع است، به موضوع پایین آمدن سرانه مطالعه در کشور اشاره کرد و گفت: یکی از مشکلات مطالعه در کشور به نظام آموزشی ما برمی‌گردد که در آن به کتاب، کتاب‌خوانی و کتابخانه بی‌توجهی می‌شود. به‌گونه‌ای که در مدارس ما معمولاً کتابخانه‌ها یا تعطیل است و یا کتابدار آنجا از کسانی انتخاب می‌شود. در واقع افراد، تبعیدی محسوب می‌شوند. با این شرایط ما نمی‌توانیم انتظار داشته باشیم که جامعه‌ای دانش‌بنیان داشته باشیم.

وی بیان کرد: امروز خیلی از کتاب‌های ما در کتابخانه‌ها در حال خاک خوردن هستند. این جدای بحث کتاب‌سازی است. همچنین می‌بینیم که در دانشگاه‌های ما تولید علمی صورت نمی‌گیرد و بیشتر کتاب‌هایی که نوشته می‌شوند، گردآوری و تکرار مکررات هستند. اساتیدی هم که در دانشگاه‌های ما به دنبال منبع‌محوری هستند، متأسفانه در دانشگاه‌ها تکفیر می‌شوند. استادیار علم اطلاعات و دانش‌شناسی دانشگاه آزاد اسلامی با بیان این‌که متأسفانه در ایران فرهنگ مطالعه وجود ندارد، اظهار کرد: حتی در میان برخی از روشنفکران مربوط به حوزه‌ی محیط زیست، الان به مرحله‌ای رسیده‌ایم که گفته می‌شود کتاب نخرید تا درختی قطع نشود!

محمدی اسماعیل در ادامه درباره علل کتاب‌خوانی در ایران گفت: ما ایرانی‌ها کتاب نمی‌خوانیم چون درون ما نیاز به مطالعه احساس نمی‌شود. این به‌خاطر آن است که ما دچار خودشیفتگی قومی و فرهنگی شده‌ایم. این درست است که ما به داشتن تمدن کهن ایرانی، هخامنشی و اسلامی و بزرگانی مانند ابوعلی سینا و زکریای رازی افتخار می‌کنیم، اما همه این موارد، ما را از خواندن بی‌نیاز نمی‌کند.

وی ادامه داد: ما ایرانی‌ها کتاب نمی‌خوانیم چون احساس می‌کنیم در همه زمینه‌ها به قله‌های یقین رسیده‌ایم، چون فکر می‌کنیم اصلاً مسأله‌ی مبهمی در هیچ زمینه‌ای برای ما وجود ندارد. کتاب نمی‌خوانیم چون اساساً کتاب خواندن کار سختی است. کتاب نمی‌خوانیم چون ساده‌انگاریم و متأسفانه این جنبش ساده‌سازی، مثل خوره تمام شئون زندگی ما را دربر گرفته است. ما کتاب نمی‌خوانیم، چون هیچی برای ما جدی نیست.

به گزارش ایسنا، در ادامه این نشست سیامک محبوب - دانشجوی دوره دکتری خوارزمی - با توجه به موضوع این نشست که «بررسی تجربیات کشورهای موفق در زمینه ترویج کتاب و کتاب‌خوانی» بود، گفت: بحث‌هایی که درباره مطالعه و استفاده از تجربیات دیگر کشورها مطرح می‌شود، برای ما خیلی تازه نیست و ما در طول تاریخ همواره استفاده از بحث دیگر کشورها را داشته‌ایم که معمولاً موفق نبوده‌ایم. نمونه آن به زمان قاجار برمی‌گردد که عباس میرزا تعدادی از دانشجویان ایرانی را به اروپا اعزام کرد.

وی گفت: تجربه‌های تاریخی به ما نشان می‌دهد که ما خیلی نمی‌توانیم از تجربه‌های دیگر کشورها الگوبرداری کنیم. بنابراین بهتر است از تجربه‌هایی که با آزمون و خطا در خود کشورمان انجام داده‌ایم استفاده و آن‌ها را بررسی کنیم. این دانشجوی دوره دکتری در ادامه، به تشریح چند شیوه ترویج خواندن در دیگر کشورها اشاره کرد.